

ΕΝΙΣΜΟΙ ΕΝ Τῇ ΑΡΧΑΙΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚῇ ΓΛΩΣΣῃ.*

26. **Κρόκος**, κατὰ Θεόφραστον Ἱστορ. Φυτ. 6, 8, 3 δύο τοῦ φυτοῦ τούτου εἶδη ὑπάρχον, ὁ ἡμέτερος κρόκος, *crocus sativus*, καὶ ὁ ὀρεινός, *crocus vernus*, διὰ δὲ τὴν ὁμοιότητα τοῦ χρώματος καὶ ὁ πυρὴν τοῦ φύου κρόκος ὠνομάσθη, ἐντεῦθεν δὲ αἱ λέξεις *κροκῆος*, *κροκωτός* περὶ πέπλου καὶ χιτῶνος, καὶ *κροκόπεπλος* περὶ τῆς ἡούς. Ὁ μὲν Vanicek θεωρεῖ τὴν λέξιν σημιτικὴν καὶ παραβάλλει πρὸς τὸ ἐβραϊκὸν *Karkom*, ἐπιπροστίθεις, *Sache und Name Kam aus Asien*, ὁ δὲ Benfey, ὁ Brugman καὶ ὁ Fritzsche ἀρχὴν τῆς λέξεως θεωροῦσι τὴν σانسκριτικὴν ῥίζαν *Kar*, ἐξ ἧς μετ' ἀναδιπλώσεως τὸ *Karkara* = *κροκόεις*.

27. **Κύμινον**, τὸ φυτὸν καὶ ὁ σπόρος αὐτοῦ, κατὰ Hehn σημιτικῆς ἀρχῆς, ὅθεν καὶ τὸ ἐβραϊκὸν *Kammion*. Ἐκ τοῦ λατινικοῦ *cuminum* τὸ γαλλικὸν *cumin* καὶ τὸ γερμανικὸν *Kümmel*.

28. **Κυπάρισσος**, κατὰ Hehn ἐκ τοῦ φοινικικοῦ *gopher*, διότι ἐξ Ἀσίας τὸ δένδρον μετηνέχθη εἰς Ἑλλάδα καὶ ἐκ ταύτης εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου δένδρον πένθους θεωρεῖτο. Αἱ πόλεις *Κυπάρισσος* τῆς Φωκίδος, *Κυπαρισσῆς* τῆς Τριφυλίας καὶ *Κυπαρισσία* τῆς Αἰτωλικῆς καὶ ἡ νῆσος *Κύπρος* ἐκ τοῦ δένδρου τούτου τὸ ὄνομα ἔσχον.

29. **Λάδανον** ἢ **λῆδανον**, εἶδος θυμιάματος ἐκ τοῦ θαμνώδους δένδρου *λάδου* ἢ *λῆδου* ἀποστάζον. Σημιτικὴ ἡ λέξις, *Ladan*, = εὐώδης, κατὰ Stein, καὶ ὁ Ἡρόδοτος δὲ 3, 112 λέγει, τὸ δὲ δὴ *λῆδαρον*, τὸ καλεῖσθαι Ἀράβιοι *λάδαρον*, ἐτι τούτῳ *θανμασιώτερον γίγνεται*, *χρήσιμον δὲ ἐς πολλὰ τῶν μύρων ἐστὶ*, *θυμιάσει τε μάλιστα τοῦτο Ἀράβιοι*.

30. **Λείριον**, τὸ γνωστὸν ἄνθος, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὁμηρικὸν ἐπίθετον *λειριόεις*, ὅπερ τροπικῶς κεῖται ἐν Ἰλιάδ. Γ 153 ἐπὶ φωνῆς, *δενδρέω ἐφεζόμενοι ὅπα λειριόεσσαρ ἱεῖσιν*, κατὰ Ameis *lilienzarte Stimme*, ἀβρά φωνή, ἐν δὲ N 830, *αἶκε ταλάσσης μεῖραι ἐμὸν δόρυ μακρόν*, ὅ τοι χροά *λειριόεργα δάφει*. Κατὰ Hehn ἐκ τοῦ περσικοῦ *Laleh*, διότι ἐκ Μηδίας μετηνέχθη τὸ φυτὸν. Ἀλλ' ὁ Schenkl μετὰ τινος ἐνδοιασμοῦ ἀποφαίνεται ὅτι γίνεται ἐκ τοῦ *λειρός*, ὅπερ καθ' Ἡσύχιον ἰσχυρός, ἔπειτα *λεπτός*, ἀβρός, τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ *λεφόρ*, ἐκ τῆς ῥίζης *λεF*, *λαF*, *λαώ*, ἀπο*λαώ*. Ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ *λείριον* δι' ἀφομοιώσεως τῆς *β'* συλλαβῆς πρὸς τὴν *α'* παρήχθη τὸ λατινικὸν *lilium* (ἀντὶ *lirium*), ἐξ οὗ τὰ νῦν εὐρωπαϊκά, *lis*, *lily*, *Lilie* κτλ.

31. **Λίθανος**, τὸ δένδρον καὶ τὸ θυμιάμα, *λίθαρωτός*, τὸ θυμιάμα. Ἡρόδ. 3, 107 πρὸς δ' αὖ μεσημβρίῃ ἐσχάτῃ Ἀραβίῃ τῶν οἰκομενέων χωρέων ἐστὶ, ἐν δὲ ταύτῃ *λίθαρωτός* ἐστὶ μούρη χωρέων πασέων φνόμενος. Θεόφραστ. Ἱστορ. Φυτ. 9, 4, 2 γίγνεται μὲν οὖν ὁ *λίθανος* καὶ ἡ σύμφορα καὶ ἐτι τὸ *κιννά-*

μωμον ἐν τῇ τῶν Ἀράβων χειρουργίᾳ. Ἡ λέξις σημιτικὴ, *Lebonah*, κατὰ Stein.

32. **Μάγοι**, μηδικὴ φυλὴ καθ' Ἡρόδοτ. 1, 101 ἔστι δὲ *Μήδων* τούτῳ γένει, *Βούσαι*, *Παρητακηνοί*, *Στρούχατες*, *Ἀριζατοί*, *Βούδιοι*, *Μάγοι*, ἧτις καὶ τὴν τῶν ἱερέων ἀπέτελε τάξιν. Ἐπειδὴ δ' οὗτοι καὶ ὀνειροκρίται καὶ ἱατροὶ καὶ φαρμακεῖς ἦσαν, τὸ ὄνομα αὐτῶν εἰς πολλὰς μετέπεσε σημασίας, ὅθεν καὶ πολλὰ ἐξ αὐτοῦ ἐδημιουργήθησαν λέξεις, *μαγείω*, *μαγεία*, *μάγευμα*, *μαγευτικός* καὶ *μαγικός*. Ἡ λέξις περσικὴ, *Magdan*, ἐκ τῆς ῥίζης *mag*, κατὰ Schenkl, καὶ ἐστὶ μακρινῶς καθαυτῇ, *πυρολάτρως*.

33. **Μάργαρον** καὶ **μαργαρίτης** κατὰ Bopp ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ *Margari*, οὗ ἡ ῥίζα *marg* = *στρέβλω*, *λάμπω*, *ἀπαστρέπτω*.

34. **Μίτρα**, ζωστήρ, ὀμφή. Ἰλιάδ. Ε 857 ὅθα *ζωννύσκετο μίτρην*, καὶ κάλυμμα κεφαλῆς, Ἡρόδοτ. 1, 195 τὰς κεφαλὰς μίτρησι ἀναδέονται, 7, 62 στρατενόμενοι τὰ μὲν ἄλλα κατὰπερ Πέρσαι ἐσκενάδατο, ἀντὶ δὲ τῶν πέλων μίτρηφόροι ἦσαν. Κατὰ μὲν τὸν Fick εἶναι φρυγικὴ λέξις, *mitra*, κάλυμμα ἐν γένει δηλοῦσα, κατὰ δὲ τὸν Kuhn συγγενὴς πρὸς τὴν σانسκριτικὴν *matra*, ἧτις ὁσφός καὶ ζώνη δηλοῖ.

35. **Μνᾶ**, μονὰς βάρους ἀρχικῶς, ποικίλλουσα κατὰ τοὺς χρόνους ἀπὸ 324 — 450 γραμμαρίων. Κατὰ Benfey καὶ Schenkl εἶναι αἰγυπτιακὴ λέξις, κατὰ δὲ Ebel ἐγένετο διὰ μεταθέσεως ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ῥίζης *μεν*, σχέσιν ἐχούσης πρὸς τὰ ἐν, *μία*, καὶ ἐδήλου ἀρχικῶς *μονὰς* ἀπλῶς.

36. **Μόσδυν** καὶ **μόσδυνος**, ξύλινος πύργος, οἶκος, Ξενοφ. Ἀναβ. 5, 2, 6 ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν ὁ ἐν τῷ μόσσυνι τῷ ἐπ' ἄκρου ὠκοδομημένῳ οὐκ ἠθέλην ἐξελεῖν, οὐδὲ ὁ ἐν τῷ πρότερον αἰρεθέντι χωρίῳ, ἀλλ' αὐτοῦ σὺν τοῖς μοσσύνιοις κατεκαύθησαν, ὅθεν καὶ οἱ *Μοσσύνιοι*, παρὰ τὴν Κολχίδα οἰκοῦντες, ὠνομάσθησαν, Ἡρόδοτ. 3, 94 *Μόσχοισι δὲ καὶ Μοσσυνόικοισι*, 7, 78 *Μάκρωνες καὶ Μοσσύνιοι* κατὰπερ *Μόσχοι* ἐσκενασμένοι ἐστρατεύοντο, Ξενοφ. Ἀναβ. 5, 4, 2 ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐπὶ τοῖς *Μοσσυνόικων* ὁρίοις. Κατὰ Hehn εἶναι σημιτικῆς ἀρχῆς.

37. **Μόσχος**, τὸ ἄρωμα, διάφορον ὅλως τούτου τὸ *μόσχος* = *βλαστός* καὶ *νέος* τροπικῶς, περὶ ἀνθρώπου καὶ ζώων, ὅπερ συγγενὲς πρὸς τὸ *μίσχος*. Τὸ *μόσχος* τὸ τὸ ἄρωμα δηλοῦν εἶναι κατὰ Fick ἀσιατικόν, *mushk*, σηκώνει δὲ τὸν ὄρχιν κυρίως, διότι ἐκ παρεμφερῶν ὀργάνων τοῦ καστροῦ ἐξέρχεται τὸ βαρύσμιον τοῦτο ἄρωμα, διὸ καὶ *καστόριον* ἄλλως καλεῖται. Ἡρόδ. 4, 109 ἐν δὲ ταύτῃ ἐντόριος ἀλίσκοται καὶ κάστορες καὶ ἄλλα θηρία, τῶν τὰ δέρματα παρὰ τὰς σισίγρας παραρράπτεται, καὶ οἱ ὄρχιες αὐτοῖσι εἰσὶ χρήσιμοι ἐς ὑστερέων ἱασιν. (Βλ. καὶ Stein αὐτόθι).

38. **Νίτρον** καὶ **λίτρον** παρ' Ἡροδότῃ 2, 86 ταῦτα δὲ ποιήσαντες ταριχεύουσι λίτρω κρήναις ἡμέρας ἐβδομήκορτα, κατὰ Benfey καὶ Stein φοινικὴ λέξις, *neter*.

*) Ἰδε ἀρ. 19, σελ. 363—365,

39. **Ῥασίς καὶ αὔρασις.** Ὁ Stein ἐν Ἡροδότῳ 3, 26 ἀπικόμενοι — ἐς Ῥασίρ πόλιν σημειοῦται τάδε. « Ἡ λέξις Ῥασίς εἶναι αἰγυπτιακῆς καταγωγῆς. Ἐν τοῖς ἱερογλύφοις λέγεται vach καὶ δηλοῖ φυτεία (Anpflanzung) ἐκ τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἐγένετο καὶ τὸ κοπτικὸν vane καὶ τὸ ἀραβικὸν uah ». Ὡστε ὀρθότατα ὁ Στράβων (17, 701) λέγει αὐάσεις δ' οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι τὰς οἰκουμένας χώρας περιεχομένας κύκλῳ μεγίσταις ἐρημίαις ὡς ἂν ρήσους πελαγίας· πολὺ δὲ τοῦτ' ἐστὶ κατὰ τὴν Αἰθίαν· τρεῖς δ' εἰσὶν αἱ πρόσχωροι τῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐπ' αὐτῇ τεταγμέναι.

40. **Ῥόδον,** λεπτὸν λινοῦν ὕφασμα, κατὰ Hehn ἀσιατικὴ λέξις, διότι ἀσιατικῆς βιομηχανίας προῦν ἦτο.

41. **Ῥονος,** τὸ ζῶον, ἔπειτα δὲ τροπικῶς 1) τοῦ μύλου ἢ ἄνω πέτρα (ἢ κάτω ἐλέγετο μύλος καὶ τράπεζα τοῦ μύλου), Ξενοφ. Ἀναβ. 1, 55 οἱ δ' ἐνοικοῦντες ὄρους ἀλέτας παρὰ τὸν ποταμὸν ὀρύττοντες καὶ ποιοῦντες εἰς Βαβυλῶνα ἦγον καὶ ἐπώλουν καὶ ἀνταγοράζοντες σίτον ἔζων, 2) μηχανήμα βαρουλκόν, Ἡροδοτ. 7, 36 ταῦτα δὲ ποιήσαντες κατέεινον ἐκ γῆς στρεβλοῦντες ὄροις ξυλτοῖσι τὰ ὄπλα, 3) ὁ καὶ ὀρίσκος ἄλλως λεγόμενος ἰχθύς, βακαλίδρος· Ἡ λέξις σημιτικὴ κατὰ Benfey καὶ Hehn, διότι ἐν τῷ ἐβραϊκῷ εἶναι aton, ἀρχικῶς δὲ ἦτο ἄτιμος, ἐξ οὗ τὸ λατινικὸν asinus, ὅθεν πᾶσι σχεδὸν αἱ εὐρωπαϊκαὶ λέξεις γίνονται, asino, âne, Esel, κτλ. ἢ ὄτιμος, ἐξ οὗ ὄτιμος, ὄστος, ὄρος. Ἀλλὰ κατὰ Weber γίνεταί ἐκ τῆς σανσκριτικῆς ῥίξης or, ἐξ ἧς καὶ τὸ λατινικὸν onus = φόρτος· ὄρος ἄρα κατὰ Weber δηλοῖ φορητὸν ζῶον.

42. **Ῥουζα καὶ ὄρουζον,** κατὰ Hehn καὶ Fick εἶναι περσικὴ λέξις, Brisi, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἰνδικῆς καταγωγῆς. Τὸ ἡμέτερον ρίζιδον ἐγένετο ἐκ τῆς ἰταλικῆς μορφῆς τῆς αὐτῆς λέξεως, riso.

43. **Παλαιστίνη,** παρ' Ἡροδότῳ τὸ πρῶτον ἀπαντᾷ ἡ λέξις, 1, 106 ἐπεὶ τε ἐγένοντο ἐν τῇ Παλαιστίνῃ Συρίη, 2, 104 Φοίνικες δὲ καὶ Σύροι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, 4, 39 παρὰ τε Συρίῃ τὴν Παλαιστίνην καὶ Αἴγυπτον, προῆλθε δὲ κατὰ Stein ἐκ τοῦ σημιτικοῦ Peleschet ἢ Paleschtim = Φιλισταία, χώρα Φιλισταίων.

44. **Παράδεισος.** Ὁ Vollbrecht ἐν τῷ Λεξικῷ εἰς τὸν Ξενοφῶντα σημειοῦται ταῦτα. « Παράδεισος, περσικὴ λέξις, ἀρμενιστὶ partes, σανσκριτιστὶ paradeca, ἐβραϊστὶ pardes, πάντα ἰσοδύναμα τῷ εὐρωπαϊκῷ Park ».

45. **Παραδάγγης.** Πρὸ τοῦ Ξενοφώντος ὁ Ἡρόδοτος ἐχρήσατο τῇ λέξει ἐν 2, 6 ὅσοι μὲν γεωπετραί εἰσι ἀνθρώπων, ὀργνεῖσι μεμετρήκασιν τὴν χώραν, οἱ δὲ πολλοὶ ἔχουσι παραδάγγησι, ἐνθα ὁ Stein περκατρεῖ. « Καὶ νῦν ἐτι färsach ἢ färsang ἐν Περσίᾳ λέγεται τὸ μίλλιον. Ἡ ἀρχαία περσικὴ λέξις ἦτο parathanka, ἧς τὸ θ' συνθετικὸν ἐτηρήθη ἐν τῇ νῦν περσικῇ γλώσσῃ, sank = λίθος, ἐστήριξε δὲ κυρίως ὁρόλιον ».

46. **Πάρις,** ὁ μυρὶ Ἀχαιοὺς ἄλγεα θεία διὰ τῆς ἀπαγωγῆς τῆς Ἑλένης, οὐδὲν ἄλλο ἢ μαχητὴς δηλοῖ κατὰ Curtius καὶ Meyer καὶ Fritzsche καὶ Spiegel, διότι ἡ ζευδικὴ ρίζα par ἐπιτίθεσθαι σημαίνει, ὥστε τὸ ἐπώνυμον Ἀλέξανδρος ἀπλῆ ἐξελλήνισις τοῦ Πάρις εἶναι.

47. **Πιστάκη,** τὸ δένδρον τὸ παράγον τὰ πιστάκια ἢ φιστάκια, κατὰ Hehn εἶναι περσικὴ λέξις.

48. **Ῥόδον** καὶ αἰολιστὶ βρόδον, ἀπαντᾷ τὸ πρῶτον παρ' Ὀμήρῳ, Ἰλιάδ. Ψ 186 ῥόδοεντι δὲ χρεῖν ἐλαίῳ, τὸ δὲ δένδρον ῥοδὴ (ῥοδέα), κατὰ Hehn ἰσπανικὴ λέξις, περσιστὶ vareda, ἀρμενιστὶ vard, γαλλιστὶ vrad καὶ ἀραβιστὶ uard, ὥστε ὁ αἰολικὸς τύπος βρόδον ἀρχαιότερος.

49. **Ροιά,** παρ' Ὀμήρῳ εὐρηται τὸ πρῶτον Ὀδυσσ. Η 115 ὄρχναι καὶ ροῖαι καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι, καὶ εἶναι κατὰ Hehn σημιτικῆς ἀρχῆς.

50. **Σάκκος,** ἀρχικῶς χονδρὸν ὕφασμα, ἐκ τούτου τὸ παρ' Ἡροδότῳ ῥῆμα σακκέειν, 4, 23 τοῦτο ἐπεὶν γένηται πέπον, σακκέουσι ἱματίοισι, ἀπορρέει δὲ ἀπ' αὐτοῦ παχὺ καὶ μέλαρ, ὅπερ οἱ ἀρχαῖοι ἐρμηνεύοντι ἐλίζειν ἐρμηνεύουσι, τὸ παρὰ Γαληνῷ σακκελίζειν καὶ τὰ ἐκ τούτου σακκελιστὴρ καὶ σακκέλισμα. Σημιτικὴ ἡ λέξις κατὰ Vossius. « Saccus, non a sago, sed a graeco σάκκος, quod ipsum est non a σάττω, sed ab hebraeo ».

51. **Σάκχαρ καὶ δάκχαρι καὶ δάκχαρον,** ἐκ τοῦ ἰνδικοῦ Carkara κατὰ Böhtlingk, ὅπερ σημαίνει βωλίδια, μικροὶ βῶλοι.

52. **Σάνδαλον καὶ δάμβαλον,** εἶδος ὑποδήματος, περσικὸν κατὰ Schwabe, Sandal.

53. **Σατραπῆς,** ὁ Ἡρόδοτος πρῶτος ἐδίδαξε τὸ ἔτυμον τῆς λέξεως εἰπὼν 1, 112 ἡ ἀρχὴ τῆς χώρας ταύτης, τὴν οἱ Πέρσαι σατραπήν καλέουσι, ἐστὶ ἀπασέων τῶν ἀρχέων πολλὸν τι κρατίστη, ὅπου ὁ Stein σημειοῦται. « Ἡ λέξις σατραπῆς περσιστὶ ἐξεφύετο Khshatra-pavam, ἦτοι tutor regni, κηδεμὼν τοῦ κράτους. Ἐν ἐπιγραφαῖς εὐρέθη καὶ ὁ πρὸς τὸ πρωτότυπον μᾶλλον προσεγγίζων τύπος ἐκσατραπέειν.

54. **Σίδδον ἢ σίδν,** ἡ ἄλλως ροῖα λεγόμενη. Κατὰ Hehn εἶναι περσικὴ λέξις, Seb. Ὑπῆρχε καὶ κόρη ἐν Μεγαρικῇ Σιδόρ, ἐξ ἧς καὶ μηλέαι Σιδούρται αἱ ροῖαι ἐκαλοῦντο.

55. **Σινδών,** ὕφασμα καθόλου λεῖον, Ἡροδοτ. 2, 86 λούσαντες τὸν νεκρὸν κατελίσσονσι πᾶν αὐτοῦ τὸ σῶμα σινδόρος τελαμῶσι, ἀλλὰ σινδὼν βυσσίνη κατὰ Stein ἦτο εἶδος μουσελίνης. Κατὰ Pape καὶ Schenkl εἶναι αἰγυπτιακὴ ἡ λέξις, schend ἢ schenti.

56. **Συάραγδος καὶ μάραγδος,** ἰνδικῆς ἀρχῆς κατὰ Poll καὶ Curtius, marakata καὶ marakta, ὥστε τὸ σ εἶναι προθεματικόν.

57. **Σπάδιξ,** κλάδος φοίνικος, τὸ βαίον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ιβ' 13 ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ἐπάντησιν, ὅπερ κατὰ Hehn

ἐγένετο ἐκ τοῦ αἰγυπτιακοῦ Βα. Σπάδιξ ἀπαντᾷ παρὰ Πλουτάρχ. Συμπ. 8, 4 πρῶτος Θησεὺς ἐν Ἀθήναις ἀγῶνα ποιῶν ἀπέσπασε κλάδον τοῦ ἱεροῦ φοίνικος, ὃς καὶ σπάδιξ ὀνομάσθη, εἶναι σημιτική ἢ λέξις κατὰ Hehn.

58. Στίμι καὶ Στίμις, μύθη βαφὴ τῶν ὀφρύων καὶ βλεφαρίδων, ὅθεν καὶ τὸ ῥῆμα στιμιμίζω = βάπτω ὀφρύς καὶ βλεφαρίδας καὶ ἐν γένει τὰς τρίχας. Κατὰ Pape καὶ Hehn εἶναι αἰγυπτιακῆς ἀρχῆς.

(Ἀκολουθεῖ).

M. I. ΚΕΦΑΛΑΣ.

G. E. LESSING.

ΛΑΟΚΟΩΝ*

Ή

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΙΖ'.

* Ἀλλ' ἴδως ἀντείπει τις ὅτι τὰ σημεῖα τῆς ποιήσεως οὐ μόνον ἀλλήλοις ἐπονται ἀλλὰ καὶ αὐθαίρετα τυγχάνουσι καὶ δύναται ἐν γένει ὡς τοιαῦτα, νὰ παραστήσωσι σώματα, οἷα ἐν χώρῳ ὑφίστανται. Καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Ὁμήρῳ εὗρονται παραδείγματα τούτου, ἡδύνατο δέ τις ν' ἀναμνησθῇ τῆς παρ' αὐτῷ ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλεύος, ἵνα τύχη τοῦ θετικωτάτου παραδείγματος περὶ τοῦ πῶς δύναται τις διεξοδικῶς πλὴν οὐχ ἥττον ποιητικῶς νὰ περιγράψῃ ἐν μόνον πρᾶγμα κατὰ τὰ προσκείμενα ἀλλήλοις μέρη αὐτοῦ.

Θ' ἀπαντήσω εἰς τὴν διττὴν ταύτην ἀντίρρῳδιν. Ἀποκαλῶ αὐτὴν διττὴν, διότι ὁρθόν τι συμπέρασμα δέον νὰ ᾖναι ἐγκυρον κἂν ἐτι μὴ ὑπάρχῃ σχετικὸν παράδειγμα· τοῦναντίον δὲ εἰς τὸ τοῦ Ὁμήρου παράδειγμα ἀποδίδω σπουδαιότητα, κἂν ἐτι δι' οὐδενὸς συμπεράσματος δύναται νὰ δικαιολογήσῃ αὐτό.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι, αὐθαιρέτων ὄντων τῶν σημείων τοῦ λόγου, εἶναι βεβαίως δυνατόν ὥστε δι' αὐτῶν νὰ θέσῃ τις τὰ διάφορα μέρη σώματος τινος ἐν τοιαύτῃ ἀλληλουχίᾳ, οἷα καὶ ἐν τῇ φύσει αὐτῇ ἀπαντῶσι. Τοῦτο ὅμως ἀποτελεῖ ιδιότητα τοῦ λόγου ἐν γένει καὶ τῶν σημείων αὐτοῦ, οὐχ ὅμως ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς ἀρμοδιότητος ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ποιήσεως. Ὁ ποιητὴς οὐδόλως ἐφίεται ἵνα ἀπλῶς καταληπτὸς μόνον γίνῃται, αἱ δὲ παραστάσεις αὐτοῦ ἀπλῶς καθαφαὶ καὶ σαφεῖς ὦσι, διότι εἰς τοῦτο ἀρκεῖται ὁ πεζογράφος μόνον, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ ἵνα τὰς ιδέας, ἃς ἐν ἡμῖν ἐγείρει, τοσοῦτον ζωηρὰς καταστήσῃ ὥστε ἐν τῇ ταχύτητι, μεθ' ἧς ἀνεξιδόνται, νὰ πιστεύωμεν ὅτι αἰσθανόμεθα τὰς πραγματικὰς αἰσθητὰς ἐντυπώσεις τῶν ὑπὸ τῶν ιδεῶν ἐκείνων ἐκδηλουμένων ἀντικειμένων, ἐν τῇ στιγμῇ δὲ ταύτῃ τῆς ἀπάτης νὰ παύωμεν τοῦ νὰ ἔχωμεν συνειδησιν τῶν μέσων, ἅτινα πρὸς τοῦτο μεταχειρίζεται, ἥτοι τῶν λέξεων αὐτοῦ. Εἰς τοῦτο δὲ κατέληγεν ἡ ἀνωτέρω ἐρμηνεία τῆς ποιητικῆς εἰκότος. Ἀλλ' ὁ ποιη-

τὴς δέον πάντοτε νὰ ζωγραφῇ· τώρα δὲ θέλωμεν ἶδει κατὰ πόσον ἀρμόζουσι τῇ ζωγραφικῇ ταύτῃ σώματα, ὧν τὰ μέλη ἀλλήλοις παρακείνται.

Τίνι τρόπῳ ἐπιτυγχάνομεν τῆς σαφοῦς παραστάσεως πράγματός τινος ἐν χώρῳ; Πρῶτον παρατηροῦμεν τὰ μέρη αὐτοῦ κατ' ἰδίαν, εἰτα τὸν σύνδεσμον τῶν μερῶν τούτων καὶ τέλος τὸ ὅλον. Τὰς διαφόρους ταύτας ἐνεργείας ἐκτελοῦσιν αἱ ἡμέτεραι αἰσθήσεις μετὰ ταχύτητος τοσοῦτον καταπληκτικῆς, ὥστε φαίνονται ἡμῖν ὡς μία καὶ μόνη, ἡ δὲ ταχύτης αὕτη εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαία, προκειμένου νὰ λάβωμεν ἰδέαν τοῦ ὅλου, ὅπερ οὐδὲν πλέον εἶναι ἢ τὸ ἀποτελεσματῶν τῶν ιδεῶν, ἃς περὶ τῶν μερῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ συνδέσμου αὐτῶν σχηματίζομεν. Τεθεσθῶ λοιπὸν ἥδη πρὸς τούτοις ὅτι ὁ ποιητὴς ἄγει ἡμᾶς ἐν λαμπροτάτῃ τάξει ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους τοῦ ἀντικειμένου πρὸς τὸ ἕτερον· τεθεσθῶ ὅτι γινώσκει κάλλιστα νὰ σαφηνίσῃ ἡμῖν τὸν σύνδεσμον τῶν μερῶν τούτων· πόσον χρόνον πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖ; Ἐκεῖνο, ὅπερ διὰ μῆδ' ἐφορᾷ ὁ ὀφθαλμὸς, ἀφηγεῖται οὗτος ἡμῖν μετὰ καταδήλου βραδύτητος καὶ βαθμυδόν, συγνάκις δὲ συμβαίνει ὥστε ἐν τῷ τελευταίῳ χαρακτῆρι νὰ ἡσυχονήσωμεν πάλιν τὸν πρῶτον. Καὶ ὅμως, ἐὰν θέλωμεν ἐκ τῶν χαρακτήρων τούτων ἐν τι ὅλον νὰ σχηματίσωμεν, ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τὰ παρατηρηθέντα μέρη μένουσιν ἀδιακόπως παρόντα καὶ δύναται οὗτος νὰ διέλθῃ ταῦτα ἐπανελημμένως· τοῦναντίον διὰ τὴν ἀκοὴν ἀπόλλυνται τὰ ἀκουσθέντα μέλη, ἐὰν μὴ μείνωσιν ἐν τῇ μνήμῃ. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐτι μείνωσιν ἐκεῖ, ὅποιον κόπον καὶ ὅποιαν προσπάθειαν ἀπαιτοῦσιν ἵν' ἀνανεωθῶσιν αἱ ἐντυπώσεις αὐτῶν κατὰ τάξιν οὗτω ζωηρῶς ἢ καὶ διὰ μετρίας ταχύτητος μόνον ἅπαξ εἰς τὸν νοῦν ἀνακληθῶσιν ἵνα ποιῶν τινα ἰδέαν περὶ τοῦ ὅλου σχηματίσωμεν;

Ἄς δοκιμάσωμεν τοῦτο ἐπὶ παραδείγματος, ὅπερ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀριστοτέχνημα ἐν τῷ εἶδει αὐτοῦ!

Τῆς εὐπρεποῦς γερτιανῆς ἡ κορυφὴ ὀρθοῦται
ἐν μέσῳ ταπεινοῦ χοροῦ ἄλλων ἀπλῶν βοτάνων·
ἐπὶ τὰ νεύματα αὐτῆς λαδὸς ἀνθέων κέπτει
καὶ ὁ γαλανὸς τῆς ἀδελφῆς ἐν σεβασμῷ προσκλίνει.
Ἀνθέων ὁ ἀγνὸς χρυσός, ἐπὶ μορφῇ ἀκτίρων,
τὴν σκιερὰν αὐτῆς στολὴν καλλύνων, περιστρέφει
τὸ στίλβον λευκοπράσινον τῶν λείων αὐτῆς φέλλων
ἀστράπτει ἐκ τῆς λήμψεως ἀδαμαντίνων θρόμβων.
Ὁρθέατον νὰ συννεοῖτ' ἡ ῥώμη μετὰ κόσμον·
εἰ δ' ὦρατον σῶμα ζῇ ψυχῇ ὠραιότερα ἔτι.
Ἐρταῖθα χθαμαλὸν γυνὴν, ὡς φαίδρ' ἄνθος ἔρπον,
ἔχει τὸ φέλλον σταυρωτὸν—ἐκ φύσεως τὸ δῶρον·
τὸ ἄνθος, χαριέστατον πτηνὸν ἐξ ἀμεθέστον,
δέο τὰ ῥάμνη κέκτηται, ὀλόχρυσον καὶ ταῦτα.
Ἀστράπτων φέλλον παρεκτὶ δακτυλωτοῦ πρᾶσινον
εἰς διαντὲς ῥάχιον ἀρτανακλῆται ἔλλον·
τὴν τῶν ἀνθέων ἀπαλὴν ἐπέρευθον χιθῶνα
ἀσπὴν ἐγκαλεῖται ραβδωτὸς ἐντὸς λευκῶν ἀκτίων.
Ρόδα καὶ σμάραγδοι ἀνθοῦν καὶ ἐν κοινῷ λειμῶνι
καὶ πορφυροχρῶν ἐνδύμα τούτῳ βράχους περιβάλλει.

*) Ἰδε ἀριθ. 19, σελ. 365—367.

1) Ἰδε Ἀλπεις τοῦ x. Hallers.